

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Ndc/44/2023
Identifikačné číslo spisu:	3123200722
Dátum vydania rozhodnutia:	31.08.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:3123200722.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci oprávneného (otca) U. G., narodeného XX. M. XXXX, F., M. XX, t. č. Q., U. XX, proti povinnej (matke) V. B. L., narodenej XX. P. XXXX, A. P. XXX, t. č. A., T. W. XX, za účasti mal. U. G., narodeného XX. T. XXXX, bytom ako matka, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, o výkon rozhodnutia o úprave styku rodiča s mal. dieťaťom a iné, vedenej na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 19CoE/6/2023, o nesúhlase s postúpením veci, takto

rozhodol:

Na prejednanie a rozhodnutie veci vedenej na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 19CoE/6/2023 j e p r í s l u š n ý Krajský súd v Žiline.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trenčíne predložil dňa 31. júla 2023 vec vedenú na tomto súde pod sp. zn. 19CoE/6/2023 podľa § 40 a § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o príslušnosti z dôvodu nesúhlasu s postúpením mu veci Krajským súdom v Žiline, ktorý vyslovil svoju vecnú a miestnu nepríslušnosť konať a rozhodovať vo veci.

1.1. Na odôvodnenie nesúhlasu s postúpením veci Krajský súd v Trenčíne poukázal na § 3 ods. 5 a § 396b zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“). Argumentoval, že skutočnosť, že na rozhodnutie o odvolaní je príslušný Krajský súd v Žiline, nebráni okolnosť, že odvolacie konanie sa začalo už podaním odvolania účastníkom do 31. mája 2023, pretože prechodné ustanovenie § 396b CMP síce hovorí, že konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023, avšak zároveň stanovuje, že to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd. Funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie je krajský súd. Ustanovenie § 3 ods. 5 CMP rieši miestnu príslušnosť, t. j. ktorý konkrétny krajský súd je príslušný na rozhodnutie o odvolaní vo veci výkonu rozhodnutia, o ktorej bolo rozhodnuté súdom prvej inštancie so sídlom v obvode Krajského súdu v Trenčíne.

1.2. Ďalej uviedol, že s účinnosťou od 01. júna 2023 prešiel výkon súdnictva vo veciach odvolaní proti

rozhodnutiam súdov prvej inštancie so sídlom v obvode Krajského súdu v Trenčíne vo veciach výkonu rozhodnutia na Krajský súd v Žiline. Výkon súdnictva tak prešiel z miestne príslušného Krajského súdu v Trenčíne na miestne príslušný Krajský súd v Žiline. Z týchto dôvodov neplatí ustanovenie § 396b CMP pred bodkočiarkou a príslušným na rozhodnutie o odvolaní je Krajský súd v Žiline. Takýto postup je aj v súlade so zmyslom a účelom prechodu výkonu súdnictva (tzv. zmenou súdnej mapy), a to požiadavkou na špecializáciu sudcov rozhodujúcich jednotlivé agendy. Uvedený názor bol prijatý i najvyšším súdom v rozhodnutí sp. zn. 1Ndc/21/2023.

2. Najvyšší súd, ktorý je ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Trenčíne a Krajskému súdu v Žiline podľa § 6 ods. 2 CMP príslušný na rozhodnutie o príslušnosti, posúdil dôvodnosť nesúhlasu s postúpením veci a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Trenčíne s postúpením veci je dôvodný.

3. Podľa § 5 CMP súd aj bez námietky skúma príslušnosť počas celého konania.

4. Podľa § 6 ods. 1 a 2 CMP ak súd zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov. Ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

5. Podľa § 3 ods. 5 písm. a) CMP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Banskej Bystrici a Krajského súdu v Trenčíne je príslušný Krajský súd v Žiline.

6. Podľa § 396b CMP konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

7. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 36 ods. 2 CSP príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

9. Z obsahu spisu vyplýva, že v prejednávanej veci rozhodol Okresný súd Trenčín uznesením zo dňa 07. marca 2023 č. k. 31Em/6/2023-10. Voči tomuto uzneseniu podal oprávnený (otec) dňa 05. apríla 2023 odvolanie a vec bola dňa 17. júla 2023 predložená Krajskému súdu v Žiline ako súdu odvolaciemu. Krajský súd v Žiline vo veci nerozhodol a postúpil ju Krajskému súdu v Trenčíne s odôvodnením, že v predmetnej veci bolo odvolanie podané dňa 05. apríla 2023, t. j. pred dňom 31. mája 2023. Výnimka podľa znenia § 396b CMP za bodkočiarkou sa na daný prípad neaplikuje, keďže výkon súdnictva vo veciach štvrtej časti CMP s účinnosťou od 01. júna 2023 prechádza v odvolacích konaniach na krajské súdy špecifikované v § 3 ods. 5 písm. a) CMP, teda na kauzálne príslušné krajské súdy (nejedná sa o zmenu vecnej, resp. miestnej príslušnosti). V zmysle citovaného zákonného ustanovenia nová úprava kauzálnej príslušnosti dopadá výlučne na konania o odvolaní, ktoré začnú podaním odvolania počnúc dňom 01. júna 2023. K prechodu výkonu súdnictva dochádza len v prípadoch, kedy sa doterajší vecne a miestne príslušný súd zrušuje alebo zaniká (§ 18l, § 18m a § 18n zákona č. 371/2004 Z. z.).

10. Ustanovenie § 396b CMP predstavuje procesné ustanovenie intertemporálnej povahy, ktorým sa určuje režim dočasného, prechodného (intertemporálneho) spolupôsobenia skoršej a neskoršej právnej úpravy; teda vzájomný vzťah týchto úprav. Nosným pojmovým znakom procesnej intertemporality je princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy na všetky konania prebiehajúce na súde a začaté podľa doterajších (zrušených) predpisov. Účelom princípu okamžitej aplikovateľnosti nových procesných noriem, teda použiteľnosti nových procesných ustanovení na konania začaté a prebiehajúce

podľa doterajšej právnej úpravy, je zabezpečiť taký procesný priebeh jednotlivých konaní, ktorý neprípúšťa alternatívne a v dôsledku toho sporné výklady pre časovú pôsobnosť príslušných predpisov alebo ich jednotlivých ustanovení [m. m. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) z 22. októbra 2014 sp. zn. PL. ÚS 107/2011, uznesenie z 12. apríla 2018 sp. zn. II. ÚS 185/2018, uznesenie z 22. septembra 2020 sp. zn. III. ÚS 349/2020, nález z 8. februára 2023 sp. zn. II. ÚS 451/2022].

11. Princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy je procesnému právu natoľko imanentný, že sa nemusí explicitne vyjadrovať v prechodných ustanoveniach procesnej úpravy - platí aj bez toho, aby bol vyjadrený (porov. Smyčková, R., Števček, M., Tomašovič, M., Kotrecová, A. a kol. Civilný mimosporový poriadok. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2017, 1064 - 1072 s.).

12. Ustanovenie § 396b CMP je výnimkou z princípu okamžitej aplikovateľnosti novej procesnoprávnej úpravy CMP v znení účinnom od 01. júna 2023 a vzťahuje sa výlučne na konania začaté a právoplatne neskončené na súdoch vecne a miestne príslušných.

13. Príslušnosť súdu na konanie o odvolaní, t. j. na konanie v druhej inštancii, sa označuje ako funkčná príslušnosť; podľa § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 34 CSP v znení účinnom do 31. mája 2023, o odvolaní rozhoduje krajský súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Pokiaľ teda na konanie o odvolaní podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 bol funkčne príslušný Krajský súd v Trenčíne, zatiaľ čo s účinnosťou od 01. júna 2023 je na konanie o odvolaní v zmysle § 3 ods. 5 písm. a) CMP funkčne príslušný Krajský súd v Žiline a súčasne § 396b CMP ako intertemporálne ustanovenie explicitne neupravilo, že konanie o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončí na súde funkčne príslušnom podľa predpisov účinných do 31. mája 2023, potom so zreteľom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy, je na konanie o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 funkčne príslušný Krajský súd v Žiline.

15. Najvyšší súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že uvedený názor je v súlade i s názorom vysloveným v náleze ústavného súdu z 27. júna 2023 sp. zn. IV. ÚS 257/2023 (ods. 75. až 77.), ktorý konštatoval, že počas konania o ústavnej sťažnosti sťažovateľa došlo k zmene § 3 ods. 5 písm. a) CMP a poukázal i na § 396b CMP. Keďže ústavný súd vrátil vec na nové rozhodnutie o odvolaní, vychádzajúc z princípu okamžitej aplikability procesných noriem, dospel k záveru, že na rozhodovanie o odvolaní v návratových konaniach je už funkčne príslušný Krajský súd v Žiline.

16. Zároveň najvyšší súd považuje za potrebné poukázať aj na zachovanie plynulosti a rýchlosti konania a v neposlednom rade na zachovanie jedného zo základných cieľov súdnej reformy, ktorým je špecializácia súdov a sudcov.

17. Pre úplnosť najvyšší súd uvádza, že týmto nedochádza k porušeniu základného práva na zákonného sudcu (§ 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a ani k porušeniu základnej procesnoprávnej zásady tzv. perpetuatio fori, spočívajúcej v trvaní príslušnosti.

18. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Trenčíne s postúpením mu veci Krajským súdom v Žiline je dôvodný, a preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia.

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.